09/07/2019

Ο Κ. Γαβρόγλου αποχαιρετά το υπουργείο

/ Επικαιρότητα

Μια σύντομη περιγραφή του έργου στο υπουργείο Παιδείας, έκανε ο απερχόμενος υπουργός κ. Κώστας Γαβρόγλου, αναφερόμενος σε θέματα εκπαίδευσης, αλλά χωρίς να κάνει ουδεμία μνεία σε θέματα που αφορούν το τρίτο σκέλος του τίτλου του υπουργείου αυτό των “Θρησκευμάτων”

Η Ομιλία Κώστα Γαβρόγλου στην τελετή παράδοσης-παραλαβής στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων στις 9 Ιουλίου 2019.

Κύρια Υπουργός, κυρία Υφυπουργός κύριε Υφυπουργέ

Θέλω να σας συγχαρώ για την ανάληψη των καθηκόντων σας και να σας ευχηθώ όλα τα καλά.

Σήμερα δεν είναι ούτε μέρα απολογισμού ούτε μέρα να συγκρίνουμε εκπαιδευτικά προγράμματα.

Ενδεχομένως το πιο σωστό να είναι η κατάθεση μιας εμπειρίας που μπορεί να αξιοποιηθεί και την οποία αφήνουμε ως παρακαταθήκη τόσο στη νέα κυβέρνηση όσο και στην ελληνική κοινωνία.

1. Θεσμοθετήσαμε και υλοποιήσαμε διαδικασίες αποκομματικοποίησης της διοίκησης. Με ανεξάρτητη επιτροπή στην οποία προήδρευε αντιπρόεδρος του ΑΣΕΠ και την αποτελούσαν εκπρόσωποι του ΕΚΔΑ, καθηγητές πανεπιστημίου και αιρετοί, έχουν ήδη επιλεγεί οι 13 Περιφερειακοί Διευθυντές Εκπαίδευσης με θητεία 3 ετών, ενώ παλιότερα ο εκάστοτε Υπουργός διόριζε, την επομένη της ανάληψης των καθηκόντων του, τους κομματικούς ημετέρους ως Περιφερειακούς Διευθυντές. Επίσης προχωρήσαμε στην ανοικτή προκήρυξη και επιλογή των επικεφαλής των Γενικών Διευθύνσεων του Υπουργείου ενώ είναι σε εξέλιξη οι διαδικασίες για την επιλογή Διευθυντών Εκπαίδευσης και Προϊσταμένων Διευθύνσεων του Υπουργείου. Ελπίζουμε να συνεχιστούν οι διαδικασίες αυτές και να επιλεγούν εκείνοι οι οποίοι έχουν τις ικανότητες αλλά και τη διάθεση να προσφέρουν στη δημόσια διοίκηση. Οι διαδικασίες αυτές είναι σε εξέλιξη και θα πρέπει να ολοκληρωθούν. Έχει, όμως, σημασία ότι έχουν επιχειρηθεί για πρώτη φορά και θα συμβάλουν στον περαιτέρω εξορθολογισμό της Διοίκησης.
Όπως γνωρίζετε το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων είναι από τα μεγαλύτερα αν όχι το μεγαλύτερο όλων των Υπουργείων. Είναι ταυτόχρονα και το πιο περίπλοκο. Θα είχε σημασία να αρχίσει μία συζήτηση ώστε να χωριστεί σε δύο Υπουργεία, όπως έχει ήδη γίνει σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Ένα Υπουργείο Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και ένα Υπουργείο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και Έρευνας, αν και, όπως θα πω σε λίγο, οι εξελίξεις με την μεταφορά του Τομέα Έρευνας από το Υπουργείο μας προκαλεί πολλές ανησυχίες.

2. Από τις πολλές νομοθετικές πρωτοβουλίες μας, υπάρχουν ορισμένες που φάνηκε ότι αντιμετωπίστηκαν με έναν ιδιαίτερα θετικό τρόπο από την κοινωνία. Δεν υποστηρίζω ότι έγιναν όλα τέλεια, ούτε ότι δεν υπάρχουν ελλείψεις. Είναι, όμως, μεταρρυθμίσεις που αντιμετωπίζουν χρόνιες και επικίνδυνες ανεπάρκειες του εκπαιδευτικού μας συστήματος, προσδίδουν μία θετική δυναμική και ανταποκρίνονται σε κοινωνικά αιτήματα.
Η γενίκευση του Ολοήμερου σχολείου στο σύνολο των Νηπιαγωγείων και Δημοτικών της πατρίδας μας, η θεσμοθέτηση της υποχρεωτικής δίχρονης προσχολικής εκπαίδευσης, οι μειωμένες εξετάσεις στο Γυμνάσιο και Λύκειο, η νέα Γ Λυκείου με τα 4 μαθήματα και τις 6 ώρες το κάθε μάθημα με δυνατότητα ελεύθερης πρόσβασης στα Πανεπιστήμια με μόνον το αναβαθμισμένο πια απολυτήριο, οι νέες δομές στήριξης του εκπαιδευτικού έργου και των σχολικών μονάδων, η νέα Αρχιτεκτονική των 24 Πανεπιστημίων με τα νέα Τμήματα, τις

συνέργειες με τα ΤΕΙ, τα Πανεπιστημιακά Ερευνητικά Κέντρα όπως και τα διετή προγράμματα σπουδών για τους αποφοίτους των ΕΠΑΛ που θα παρέχουν επαγγελματικά πιστοποιητικά ευρωπαϊκών προσόντων, τα πολλά δωρεάν μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών και η δυνατότητα δωρεάν φοίτησης στα υπόλοιπα για το ένα τρίτο όσων εισάγονται, όπως και η αναβάθμιση των ΕΠΑΛ, η ουσιαστική αντιμετώπιση των χρόνιων ελλείψεων και προβλημάτων στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση, η εξασφάλιση εργασιακών δικαιωμάτων στους ιδιωτικών εκπαιδευτικούς και όσων εργάζονται στα φροντιστήρια, οι μεγάλες τομές με την προαιρετικότητα της Σαρίας και την αναδιοργάνωση των Μουφτειών όπως και η εκπαίδευση προσφυγόπουλων, αποτελούν μέρος μόνο των βασικών τομών που έγιναν. Και είναι ρυθμίσεις από την επιτυχή έκβαση των οποίων θα ωφεληθεί ολόκληρη η κοινωνία. Έχουν γίνει πολλά, και μάλιστα σε σύγκρουση με κατεστημένα συμφέροντα, για αυτό το κοινωνικό συμφέρον επιβάλλει να εδραιωθούν παραπέρα όλες αυτές οι πρωτοβουλίες.

3. Είναι κοινή συνείδηση ότι η Έρευνα έχει κάνει εντυπωσιακά βήματα τα τελευταία τέσσερα χρόνια. Η αύξηση της χρηματοδότησης, η δημιουργία του ΕΛΙΔΕΚ, οι εκατοντάδες ερευνητές που έχουν λάβει υποτροφίες μέσα από αξιοκρατικές διαδικασίες, δημιούργησαν ένα νέο τοπίο στην έρευνα. Η πρόοδος αυτή συντελέστηκε επειδή ο Τομέας Έρευνας ήταν μέρος του Υπουργείου Παιδείας όπου συνδυάστηκε η ακαδημαϊκότητα με την καινοτομία και συχνά με την επιχειρηματικότητα. Προκαλεί πολλά ερωτηματικά η μεταφορά του Τομέα Έρευνας στο Υπουργείο Ανάπτυξης, αφού με αυτόν τον τρόπο όχι μόνον εργαλειοποιούνται οι διαδικασίες έρευνας, αλλά μια τέτοια κίνηση έντονου ιδεολογικού συμβολισμού, δεν φαίνεται ότι θα είναι ευνοϊκή για το μέλλον των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών, κάτι στο οποίο είχαμε δώσει τεράστια ώθηση.

4. Ένα από τα πολλά προβλήματα που καταφέραμε να αντιμετωπίσουμε είναι η πλήρης λειτουργία των σχολείων στην ώρα τους, αυτό, δηλαδή, που λέμε το «άνοιγμα των σχολείων στην ώρα τους». Σε καμία χώρα της Ευρώπης το αυτονόητο δεν θα θεωρούνταν ως κατόρθωμα. Και όμως, στη χώρα μας, λόγω μιας στρεβλής αντίληψης εξυπηρετήσεων, οργανωτικής και πολιτικής ανεπάρκειας και ως ένα βαθμό απαξίωσης του δημόσιου σχολείου, για δεκαετίες τα σχολεία μας δεν ήταν σε θέση να ανοίξουν στην ώρα τους με τους εκπαιδευτικούς και τα βιβλία στη θέση τους. Το καταφέραμε και αυτό είναι για το καλό του συνόλου της κοινωνίας ενώ συνάμα αποτελεί παρακαταθήκη ευθύνης.

Ήδη είμαστε πανέτοιμοι για το άνοιγμα των σχολείων στις 11 Σεπτεμβρίου, οι πιστώσεις για τους αναπληρωτές έχουν εξασφαλιστεί και τα βιβλία είναι στη θέση

τους. Συγκεκριμένα, για το άνοιγμα των σχολείων για το επόμενο σχολικό έτος 2019-20, έχει ολοκληρωθεί η διανομή των διδακτικών βιβλίων στις σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και στα Γυμνάσια ενώ στα Λύκεια ολοκληρώνεται εντός Ιουλίου. Έχει επίσης ολοκληρωθεί ο προγραμματισμός και η εξασφάλιση των πιστώσεων για αναπληρωτές εκπαιδευτικούς, ο αριθμός των οποίων ανέρχεται φέτος στις 37.000, και ο συνολικός προϋπολογισμός πιστώσεων αναπληρωτών για το σχολικό έτος 2019-20 και ανέρχεται στα 550.000.000 €.

Υπολείπονται ορισμένες τεχνικές ρυθμίσεις που κάθε χρόνο γίνονται αυτήν την εποχή και όλα είναι έτοιμα για να ανοίξουν για μία ακόμη χρονιά, την τέταρτη στη σειρά, τα σχολεία στην ώρα τους.

5. Έρχομαι σε κάτι που είναι καίριας σημασίας. Μετά από μια εξαιρετικά δύσκολη προετοιμασία και διαδικασία, η οποία περιλάμβανε μελέτη αναγκών στην εκπαίδευση με βάση κυρίαρχα χαρακτηριστικά της πατρίδας μας όπως είναι τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά αλλά και η εξέλιξη του δημογραφικού ζητήματος, πετύχαμε καταρχήν την θετική αναφορά στην έκθεση του ΟΟΣΑ για την ανάγκη μόνιμων διορισμών στην εκπαίδευση και στη συνέχεια μετά από επίμονες και επίπονες συζητήσεις με τους θεσμούς καταφέραμε και τους πείσαμε για την ανάγκη υλοποίησης 15.000 μόνιμων διορισμών εκπαιδευτικών μέσα στην επόμενη τριετία.

Οι διορισμοί αυτοί θα γίνουν υπό την εποπτεία του ΑΣΕΠ και με βάση το σύστημα και τη διαδικασία που ψήφισε η Βουλή. Πρέπει να σας θυμίσω ότι η ψήφιση του νόμου αποκατέστησε μια χρόνια νομική εκκρεμότητα καθώς τα προβλεπόμενα, για το διορισμό μονίμων εκπαιδευτικών από τον νόμο 3848/2010 ουδέποτε είχαν εφαρμοστεί ούτε από τις Κυβερνήσεις που τον ψήφισαν ούτε από τις μετέπειτα πολιτικές ηγεσίες του Υπουργείου Παιδείας.

Έτσι μαζί με την ψήφιση του νόμου αποφασίστηκε από την κυβέρνηση ότι οι πρώτοι 4.500 μόνιμοι διορισμοί θα γίνουν στην Ειδική Αγωγή, που όπως γνωρίζετε στελεχώνεται σε πολύ μεγάλο ποσοστό από αναπληρωτές και προβλέφθηκαν τα ανάλογα κονδύλια στον Τακτικό προϋπολογισμό του 2019 και εκδόθηκε η αναγκαία Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου. Όλα είναι έτοιμα για να συνεχίσει το ΑΣΕΠ τις διαδικασίες διορισμού. Έχουν υποβληθεί περίπου 42.000 αιτήσεις υποψηφίων και η διαδικασία, συνεχίζεται λόγω της εξαίρεσης που δόθηκε από την αρμόδια επιτροπή του ΣτΕ μετά από αίτημα του Υπουργείου. Απομένει μια σειρά διοικητικών ενεργειών για την ολοκλήρωση αυτής της διαδικασίας με στόχο να έχουμε το ευτυχές γεγονός της πραγματοποίησης των 4.500 διορισμών, μέχρι την έναρξη του σχολικού έτους, ύστερα από 11 χρόνια στην εκπαίδευση γενικότερα και για πρώτη φορά στην Ειδική Αγωγή.

Για τους υπόλοιπους 10.500 διορισμούς έχει εκδοθεί η Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου, έχει προγραμματιστεί η υλοποίηση αυτών στις δύο βαθμίδες της εκπαίδευσης από 5.250 το 2020 και το 2021, έχει υποβληθεί σχετικό αίτημα από το Υπουργείο μας προς το ΑΣΕΠ και εκκρεμεί η έκδοση προκήρυξης εκ μέρους του ΑΣΕΠ για να ξεκινήσει η διαδικασία υποβολής αιτήσεων.

Ως προς το θέμα των διορισμών, πολλά ακούστηκαν στην διάρκεια των τελευταίων μηνών και κυρίως πολλά αποσιωπήθηκαν. Σήμερα είναι μία καλή ευκαιρία να ξεκαθαριστεί η πραγματική πρόθεση της Κυβέρνησης σας αν θα προχωρήσετε ή όχι, στους μόνιμους διορισμούς, οι οποίοι είναι απολύτως αναγκαίοι για την εύρυθμη λειτουργία της δημόσιας εκπαίδευσης.

Θέλω και δημόσια να ευχαριστήσω όλους του συνεργάτες μου χωρίς τους οποίους θα ήταν αδύνατον να ολοκληρώσουμε τις ριζοσπαστικές μεταρρυθμίσεις με τα προσεκτικά βήματα που απαιτούσε η κάθε μια. Ευχαριστώ τον Αναπληρωτή Υπουργό Έρευνας Κώστα Φωτάκη και την Υφυπουργό Μερόπη Τζούφη. Ευχαριστώ τον Ηλία Γεωργαντά, ΓΓ του Υπουργείου, τον Γιώργο Καλαϊτζή, ΓΓ Θρησκευμάτων, την κ. Πατρίτσια Κυπριανίδου ΓΓ Έρευνας και Τεχνολογία, και τον Παυσανία Παπαγεωργίου ΓΓ Δια Βίου Εκπαίδευσης.
Ευχαριστώ ιδιαιτέρα την Διευθύντρια του γραφείου μου Νίκη Μουντζούρογλου.

Ειδικά θέλω να ευχαριστήσω τα μέλη της διοίκησης του Υπουργείου που απέδειξε ότι παραλυτικές καταστάσεις του πρόσφατου παρελθόντος μπορούν να ξεπεραστούν και πως είναι δυνατόν να κυριαρχεί η αίσθηση καθήκοντος για το κοινό καλό ανεξάρτητα από πολιτικές και ιδεολογικές θέσεις του καθένα.

Σε 25 χρόνια όταν ιστορικοί και κοινωνιολόγοι θα μελετούν την δύσκολη αυτή

περίοδο της χώρας μας θα προσπαθούν να λύσουν έναν γρίφο: πώς έγινε και όταν κατέρρευσαν τα πάντα η εκπαίδευση έμεινε στο πόδι. Με έλλειψη κονδυλίων, με την εντυπωσιακή αδιαφορία των προηγούμενων κυβερνήσεων να την απαξιώνουν, με την κουλτούρα διαπλοκής που έγινε προσπάθεια να γίνει ο κανόνας και στην εκπαίδευση. Πώς, λοιπόν, δεν κατέρρευσε η εκπαίδευση; Η απάντηση βρίσκεται σε αυτήν την μοναδική κοινωνική κατηγορία, στους εκπαιδευτικούς μας που πήραν την υπόθεση της εκπαίδευσης στην πλάτη τους, που μας έκαναν να καταλάβουμε τι σημαίνει επιτελώ κοινωνικό λειτούργημα. Σίγουρα δεν συνέβαλαν όλοι οι εκπαιδευτικοί όλων των βαθμίδων, αλλά σίγουρα οι περισσότεροι. Στους εκπαιδευτικούς μας, στους δασκάλους μας, στους καθηγητές μέσης εκπαίδευσης και στους καθηγητές πανεπιστημίου, λοιπόν, οφείλουμε πολλά, πάρα πολλά και θα πρέπει γενναιόδωρα να το δηλώνουμε κάθε φορά.

Μία από τις συγκλονιστικότερες εμπειρίες που είχα ήταν όταν με τον Πρωθυπουργό επισκεφτήκαμε το Αγαθονήσι στις 25 Μαρτίου του 2019. Στο Αγαθονήσι έχουμε ένα προνήπιο, το Δημοτικό έχει τρεις μαθητές, το Γυμνάσιο έχει έναν μαθητή, και λειτουργούν Λυκειακές Τάξεις με δύο μαθητές. Για τα 7 αυτά παιδιά το Υπουργείο έχει τοποθετήσει εννέα εκπαιδευτικούς. Αυτό για εμάς συμβολίζει τι σημαίνει δημόσια εκπαίδευση στη χώρα μας, όπου οι ακριτικές περιοχές, οι δύσκολες περιοχές έχουν τα ίδια προνόμια και φροντίδα με τα σχολεία του κέντρου και των μεγάλων πόλεων.
Το ίδιο έγινε και στις Σχοινούσες, στην Ανάφη, στα μονοθέσια της Νάξου, στην Ορεινή Ήπειρο, στη Λακωνία, στο Ζεφύρι, στον Ασπρόπυργο, στον Δενδροπόταμο στη Θεσσαλονίκη. Έχουμε πια ειδικότητες σε όλα τα ολιγοθέσια και καλύψαμε το 100% των αναγκών σε παράλληλη στήριξη για τα παιδιά με Ειδικές Ανάγκες, όπως και όλες τις ανάγκες σε νοσηλευτές και ειδικό βοηθητικό προσωπικό.

Για εμάς η ολοένα και εντονότερη στήριξη της δημόσιας και δωρεάν εκπαίδευσης αποτελεί ένα, όχι μόνον κοινωνικό αλλά και πατριωτικό καθήκον.

Σας παραδίνουμε ένα κτίριο το οποίο έχει μετατραπεί στην μεγαλύτερη γκαλερί σύγχρονης τέχνης της χώρας μας, διακοσμημένο με τα έργα φοιτητών της ΑΣΚΤ και το οποίο επισκέπτονται καθημερινά τα σχολεία. Αυτό υπήρξε σύλληψη το αείμνηστου Γιάννη Παντή.

Σας εύχομαι καλή επιτυχία. Μετά από κάποιο διάστημα θα παραδώσετε και εσείς το χαρτοφυλάκιο σας στους επόμενους Υπουργούς. Αυτοί είναι οι κανόνες της δημοκρατίας. Ελπίζω τότε, όπως εγώ τώρα να είστε ιδιαίτερα περήφανοι για ό,τι θα έχετε ολοκληρώσει. Σας παραδίδω ένα τεύχος με τις σημαντικότερες παρεμβάσεις μας. Εμείς θα παρακολουθούμε από πολύ κοντά όσα θα γίνονται με έναν κριτικό αλλά εποικοδομητικό λόγο.